

Kvaliteten og omkostningerne af almen praksis i Europa (Quality and costs of primary care in Europe - QUALICOPC)

Baggrund:

Den danske del af QUALICOPC studiet koordineres af Forskningsenheden for Almen Praksis i Aarhus i samarbejde med ph.d. Wienke Boerma fra NIVEL i Holland. Der er tale om et EU-finansieret multicenter-studie involverende 31 europæiske lande og 3 ikke-europæiske lande (Australien, Israel og New Zealand). Studiets overordnede formål er at besvare følgende spørgsmål: Hvilken betydning har omfanget af primærsektoren på sundhedsvæsenets overordnede lighed, kvalitet og effektivitet? Udgifter til drift af studiet samt honorering af deltagende praktiserende læger finansieres af Europa-kommisionen. Der vil blive søgt om midler til aflønning af projektkoordinatoren i forbindelse med den danske del af studiet, hvor projektleder Jacob Reinholdt Jensen er ansvarlig.

WHO har udgivet publikationen health 2020 som indeholder en langsigtet strategi for Europas folkesundhedsarbejde. Af denne publikation fremhæves sundhedsvæsenets fremtidige udfordringer, særligt fremhæves udfordringer relateret til de negative konsekvenser af befolkningens stigende gennemsnitsalder samt udfordringer relateret til kroniske sygdomme. Det vurderes, at primærsektoren har potentialet til effektivt at kunne tackle disse udfordringer. Øgede ressourcer til primærsektoren ligger i dag højere på dagsordenen end nogensinde tidligere. Tidligere studier har vist, at sundhedssystemer som er baseret på en solid primærsektor er mere økonomiske samt præsterer bedre som helhed. Endvidere har tidligere studier vist, at patienternes fortløbende konsultation hos den praktiserende læge, er associeret med et fald i sundhedsvæsenets totale udgifter. Amerikanske studier har også påpeget, at en ressource-stærk primærsektor er associeret til en lavere total-dødelighed samt lavere dødelighed af hjertesygdom og cancer specifikt.

Flere af ovenstående studier er amerikanske hvorfor generalisering til europæiske og i særdeleshed midtjyske forhold er problematisk. Endvidere tager tidligere studier udgået fra Europa ikke højde for heterogeniteten af de primære sundhedsvæsen. Flere studier er nødvendige for at kunne underbygge ovenstående fund.

Formål:

Gennem den danske del af studiet opnås indsigt i hvorledes dansk almen praksis præsterer på parametre som kvalitet, lighed og omkostninger sammenlignet med det øvrige Europa. Studiet som helhed har til formål at evaluere indsatsen af almen praksis i Europa og besvare spørgsmålet om hvilken betydning omfanget af primærsektoren har på sundhedsvæsenets overordnede lighed, kvalitet og effektivitet? Studiet vil kunne bidrage til at belyse hvorledes midler til kvalitetsudvikling af almen praksis bedst investeres.

Metode/design

For i tilstrækkelig omfang at belyse de underliggende mekanismer hvormed primærsektoren påvirker sundhedssystemet som helhed, arbejdes der i studiet på tre niveauer:

- 1) På systemniveau. Oplysninger om politiske forhold samt finansieringen af primærsektoren. Der indhentes data omhandlende de inkluderede lande fra relevante databaser.

- 2) Spørgeskemaundersøgelse på lægeniveau (1 spørgeskema). Spørgeskemaet indeholder demografiske oplysninger om lægen, oplysninger om praksis, arbejdsbelastning, aflønning, arbejdsområder, arbejdsdage og samarbejde med sygehusvæsenet. Spørgeskemaet indeholder 60 spørgsmål og tager cirka 20 min. at udfylde.
- 3) Spørgeskemaundersøgelse på patientniveau (2 spørgeskemaer). Spørgeskemaerne indeholder oplysninger om oplevelsen af lægekonsultationen samt om hvilke værdier patienten vægter højt hos praktiserende læger generelt.

I hvert repræsenteret land forventes deltagelse fra 220 praktiserende læger (på nær Cypern, Island, Luxembourg og Malta hvor målet er 75 læger). I Danmark foretages et tilfældigt udtræk på 1000 praktiserende læger fra PLO's registre og i første omgang inviteres 500 praktiserende læger til at deltage i studiet pr. e-mail. Der vil kun indgå én praktiserende læge fra hver lægepraksis. Praktiserende læger som ønsker at deltage i studiet vil få tilsendt en velkomstpakke inkluderende spørgeskemaer til læge og patienter samt en præcis men overskuelig instruktion.

Patienternes spørgeskema udleveres umiddelbart efter lægekonsultationen. Kun patienter over 18 år kan deltage i studiet. Praksispersonalet vil effektuere, at patienter inkluderes i studiet, indtil man har svar fra 10 patienter. De første 9 patienter vil udfylde spørgeskemaet som vedrører patientens erfaring med at konsultere den praktiserende læge, den 10. patient vil udfylde spørgeskemaet som vedrører patientens værdier.

Spørgeskemaerne er allerede udviklet af NIVEL i Holland, de er oversat til dansk fra en engelsk skabelon. Aflæsning af spørgeskemaerne samt databehandlingen foregår i Holland.

For at sikre en tilstrækkelig deltagelsesprocent vil hver deltagende praktiserende læge få udbetalt et honorar. Lægens spørgeskema kan udfyldes på cirka 20 minutter, og idet praksispersonalet bliver ansvarligt for inklusion af patienter, er der i honoraret inkluderet midler til dette arbejde også. For deltagelse i studiet vil hver praktiserende læge modtage betaling for 6 moduler af kr. 125,-, i alt kr. 750,-.

Publikationsrettigheder:

De danske data vil tilgå den danske forskningsgruppe og der vil blive udarbejdet en dansk publikation på baggrund heraf.

Diskussion og konklusion:

Der foreligger ikke sikker viden om hvorledes en stærk primærsektor påvirker sundhedsvæsenet som helhed. Reformen som favoriserer en stærk primærsektor er aktuelt baseret på gisninger om en overordnet sundhedsmæssig og økonomisk gevinst frem for evidens. QUALICOPC studiet vil give indsigt i disse forhold, endvidere vil viden generet fra dette studie blive brugt til at informere centrale organisationer som EU og WHO. De nationale data vil have stor interesse for danske beslutningstagere som arbejder med sundhedsreformer samt kvalitetsudvikling i primærsektoren.

Budget

Projektet samfinansieres med NIVEL i Holland og Forskningsenheden for Almen Praksis i Aarhus. Budgettet er på i alt kr. 480.549 hvoraf kr. 266.555 er til frikøb af projektlederen, kr. 161.792 til honorering af deltagende praksis og kr. 52.202 til drift.